

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ
23-IP-24-GE-TRC-A : Training Course on Knowledge Transfer to Improve Agricultural Productivity
ระหว่างวันที่ 28 สิงหาคม – 1 กันยายน 2566
ณ ณ กรุงธากา สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ

จัดทำโดย ว่าที่ร้อยตรีหญิงเกศนาฏ กลิ่นทอง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่
วันที่ ตุลาคม 2566

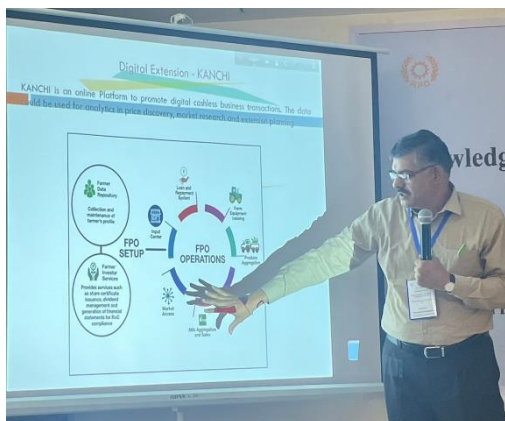
ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

1.1 ที่มาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด การบริหารจัดการ และรูปแบบของระบบการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร
- เพื่อนำเสนอวิธีการและเทคนิคการประยุกต์ใช้ระบบการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร
- เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญจากแนวทางปฏิบัติที่ดีในการถ่ายทอดองค์ความรู้และต้นแบบนวัตกรรม
- เพื่อวิเคราะห์โอกาสในการนำรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ไปประยุกต์ใช้ในประเทศสมาชิก APO

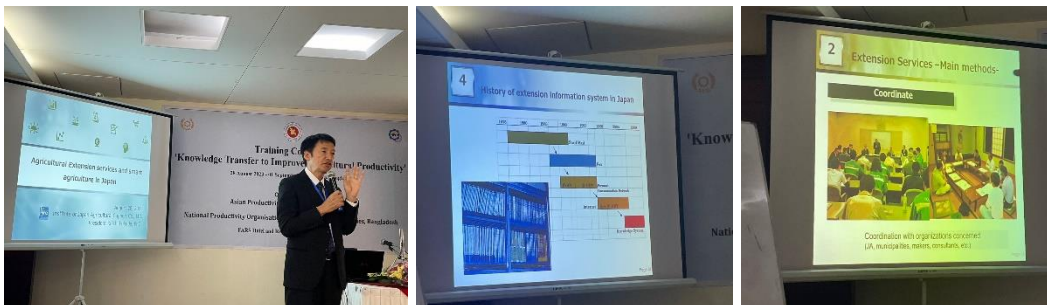
1.2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมแสดงความคิดเห็นหรือยกตัวอย่างประเด็นที่สามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรหรือประเทศไทย (สามารถจำแนกตามหัวข้อและระบุชื่อวิทยากรบรรยาย) ได้แก่

- การบรรยาย หัวข้อ Agricultural Knowledge Transfer and Types and Roles of Tools and Techniques โดย Dr. Melmangalam Ramanathan Ramasubramaniyan, Executive Director, National Agro Foundation Chennai, Tamil Nadu, India การติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารโดยใช้เทคโนโลยี (ICT : Information Communication Technology) เช่น อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ มีศักยภาพอย่างมากในการอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนเกษตรกรรม ด้วยเครื่องมือ ICT ผู้คนในพื้นที่ชนบทสามารถเชื่อมต่อกับเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ รวมถึงการเข้าถึงตลาด บริการด้านการธนาคาร/การเงิน และโอกาสในการจ้างงาน เพื่อควบคุมศักยภาพของเครื่องมือ ICT จำเป็นต้องมีแผนระดับชาติในการใช้ ICT ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบูรณาการเครื่องมือในระดับสถาบัน ควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ เช่น การเชื่อมต่อ Wi-Fi และคอมพิวเตอร์ ครอบคลุมนโยบายในอนาคตควรพิจารณาการใช้เครื่องมือ ICT ในวงกว้างเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรที่ยั่งยืนและการพัฒนาชนบท

- การบรรยาย หัวข้อ Agricultural Extension Service and Smart Agriculture in Japan โดย Dr.Kochi Fukuda. Expert Institute for the Development of Agricultural Cooperation in Asia (IDACA) Tokyo, Japan. ในประเทศญี่ปุ่นมีเกษตรกรจำนวน 975,100 ราย มีอายุเฉลี่ย 68 ปี ในปี 2548 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร และแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการสนับสนุนนวัตกรรมการเกษตรในปี 2555 มีที่ปรึกษาที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตร Japan Agricultural Cooperative Association (JA) หรือ NO-KYO ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการทำเกษตรของสมาชิก โดยมีหน้าที่ 1) การให้คำปรึกษาด้านทำการเกษตร 2) ด้านการตลาด โดยทำหน้าที่รวบรวมสินค้า คัดแยก แปรรูป บรรจุหีบห่อ กระจายสินค้า ตลอดจนการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร 3) การจัดซื้อปุ๋ย/สารเคมีทางการเกษตร เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ร่วมกัน 4) ให้บริการทางการเงินสินเชื่อการทำประกันชีวิต และประกันภัย ฯลฯ 5) ดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาลการท่องเที่ยว และจัดทำหนังสือพิมพ์รายวัน

JA มีการบริหารองค์กรแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) สหกรณ์ระดับท้องถิ่น (Municipality Level) 2) สหกรณ์ระดับจังหวัด (Prefectural Level) 3) สหกรณ์ระดับประเทศ (National Level) ซึ่ง JA นั้น ถือว่ามีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร โดยส่งเสริมกิจการในหมวดเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร ครอบคลุมประเภทกิจการต่าง ๆ อย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ

- การบรรยาย หัวข้อ Agricultural Knowledge Transfer in Bangladesh : Focus on Digital Service โดย Dr. Shaikh Tanveer Hossain. Director, Policy and Strategy IFOAM-Organics Asia Bangladesh ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ได้แก่ รัฐบาล สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรกรรมและสถาบันการศึกษารวมไปถึง Automatic Terminal Information System (ATIS) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) องค์กรเกษตรกร/สหกรณ์ เกษตรกร/ผู้ผลิต โดยมีวิธีการส่งเสริมและแนะนำ คือ การเยี่ยมชมเกษตรกรต้นแบบหรือแปลงสาธิต การสนทนาแบบตัวต่อตัว การเยี่ยมชม โรงเรียนเกษตรกร การฝึกอบรม ศูนย์บริการเครือข่าย การจัดนิทรรศการ การประชุม สัมมนา โปสเตอร์ สื่อสิ่งพิมพ์ อีเล็กทรอนิกส์ และแพลตฟอร์มดิจิทัล ในปัจจุบันสถานการณ์การบริการดิจิทัลทางการเกษตรที่นิยมใช้ในประเทศบังกลาเทศ ได้แก่ ศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตร (AICCs) บริการผ่านโทรศัพท์มือถือแบบเซลล์ลูลาร์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ เว็บไซต์ และบริการที่ใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) โดยบริการดิจิทัลส่วนใหญ่จะสร้างเป็นภาษาบังกลาเทศเนื่องจากภาษาอังกฤษนั้นยากต่อการเข้าใจสำหรับเกษตรกรทั่วไป

Agricultural Information and Communication Centers (AICCs)

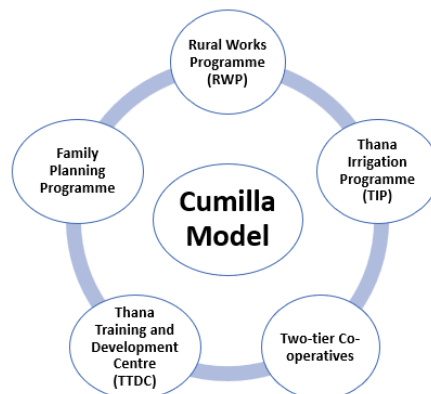
- การบรรยาย หัวข้อ Development of Smart Agriculture Focusing on Production โดย Dr.Kochi Fukuda ความสำคัญของการเกษตรอัจฉริยะในประเทศญี่ปุ่น ทำให้ประหยัดแรงงานในภาคการเกษตร โดยเกษตรกรสูงวัยและแรงงานในฟาร์มลดลง การใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ บริการภาพถ่ายดาวเทียม ในแปลงเกษตรช่วยให้ได้ผลผลิตสูงและมีประสิทธิภาพ เช่น โครงการส่งเสริมการใช้ระบบเกษตรอัจฉริยะในการปลูกข้าวในเมือง Iga City, Mie Prefecture โดยการใช้เครื่องปลูกข้าว การใช้โดรนในการฉีดพ่นสารเคมีควบคุมกำจัดศัตรูพืช การใช้ระบบเซนเซอร์ควบคุมระดับน้ำและเปิดปิดระบบน้ำอัตโนมัติในแปลงปลูกข้าว การใช้เครื่องเก็บเกี่ยวข้าว การควบคุมเครื่องตัดหญ้าโดยใช้วิทยุสื่อสาร เป็นต้น

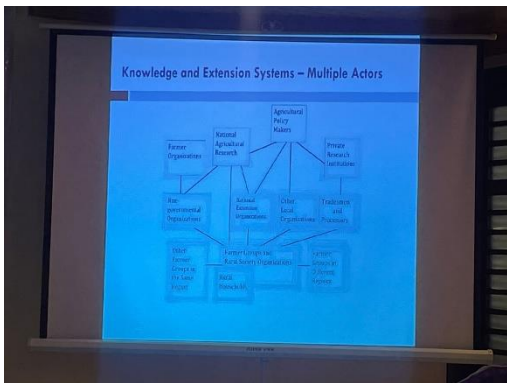
- การบรรยาย หัวข้อ Cooperative-based Rural Development and Extension Activities in Bangladesh โดย Dr. Shaikh Tanveer Hossain สหกรณ์ในประเทศบังกลาเทศ คือ สมาคม/บุคคลอิสระที่รวมตัวกันโดยสมัครใจเพื่อตอบสนองความต้องการร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ สิทธิประโยชน์ของการเป็นสมาชิกจะแบ่งให้กับผู้ใช้และสมาชิกเท่าๆ กันตามปริมาณการใช้งาน ผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์จะมีเงินเชื่อเป็นของตนเอง และสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสหกรณ์ได้โดยการคัดเลือกตามระบบประชาธิปไตย

การพัฒนาชนบทเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชนบทให้ดีขึ้น เป็นกระบวนการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลและมีความหนาแน่นของประชากรน้อย การดำเนินการส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่ชนบท

องค์กรสหกรณ์และพัฒนาชนบทที่สำคัญในประเทศบังกลาเทศ ได้แก่ Bangladesh Academy for Rural Development (BARD), Rural Development Academy (RDA), และ Bangladesh Rural Development Board (BRDB) ตัวอย่างโครงการความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จในบังกลาเทศ คือ The Cumilla Model ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาชนบทที่เปิดตัวในปี 1959 โดย Akhter Hameed Khan ในเมือง Cumilla เป็นแนวทางบูรณาการที่องค์ประกอบทั้งห้าเชื่อมโยงกันและบังคับใช้ร่วมกัน ได้แก่ สหกรณ์ได้จัดระเบียบประชาชน RWP สร้างโครงสร้างพื้นฐานในชนบท สภาฯ มีส่วนช่วยในการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการชลประทานในช่วงฤดูแล้ง TTDC ประสานกิจกรรมการพัฒนาฝึกอบรมชาวบ้านให้พัฒนาทักษะและให้บริการและสิ่งของต่าง ๆ

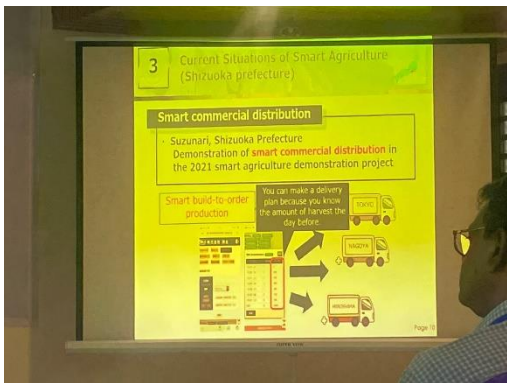

- การบรรยาย หัวข้อ Building Multi-actor Knowledge Network for Farmers capacity Enhancement โดย Dr.M R Ramasubramaniyan ความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรและอาหารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในสังคมสมัยก่อน ชาวนาและผู้บริโภคเป็นครอบครัวเดียวกันหรือเป็นเพื่อนบ้านที่แลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์และบริการของตน แต่เมื่อสังคมพัฒนาความเชื่อมโยงอื่น ๆ ก็มีเพิ่มมากขึ้น ผู้ค้าสินค้าโภคภัณฑ์ ผู้แปรรูป ผู้ผลิตที่แปลงผลผลิตเป็นอาหารและผู้ค้าปลีก และอื่น ๆ ต่างถูกแทรกแซงระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค เราจึงเห็นการเกิดขึ้นของธุรกิจการเกษตร กล่าวคือ การเกษตรและอาหารกลายเป็นความต่อเนื่อง บริษัทข้ามชาติเป็นองค์กรบูรณาการในแนวตั้งพร้อมการเชื่อมโยงตลอดทางตั้งแต่การผลิตทางการเกษตรไปจนถึงการขายปลีก การเผยแพร่ข้อมูลเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจากระบบการวิจัยการเกษตรไปยังเกษตรกรในภาคสนามและการรายงานผลตอบรับของเกษตรกรต่อระบบการวิจัยถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้เผยแพร่ข้อความทางเทคโนโลยีแก่เกษตรกรด้วยการอบรม ด้วยแนวทางนี้ไม่สามารถเข้าถึงเกษตรกรส่วนใหญ่ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศได้ ช่องว่างนี้ยังคงเป็นความท้าทายสำหรับระบบการส่งเสริม ในปัจจุบันความต้องการของเกษตรกรมีความหลากหลายมากขึ้นและความรู้ที่จำเป็นในการตอบสนองนั้นอยู่นอกเหนือความสามารถของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับปฏิบัติการ การส่งเสริมการเกษตรหมายถึงการขายนวัตกรรมในด้านการเกษตรไปสู่เกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจึงทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ และเน้นย้ำปัญหาของเกษตรกรให้กับนักวิจัยเพื่อพัฒนาการส่งเสริมให้ครอบคลุมในทุกมิติ

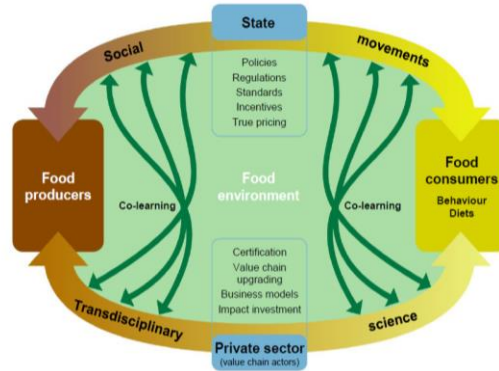
- การบรรยาย หัวข้อ Development of Smart Distribution, and Direction of Agricultural Extension โดย Dr.Kochi Fukuda ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเกษตรในประเทศญี่ปุ่น เช่น ชาวนาเกิดการรวมตัวกันในการทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ขนาดมากกว่า 100 เฮกตาร์ มีการสร้าง Green house ขนาด 1 เฮกตาร์ เกษตรกรสมัยใหม่มีการใช้ระบบเกษตรอัจฉริยะ เป็นต้น ตัวอย่างการใช้ระบบ AI ในการจัดการฟาร์ม เช่น การวินิจฉัยโรคและศัตรูพืช การวิเคราะห์ข้อมูลการเกษตร การเปลี่ยนจากฮาร์ดแวร์เป็นซอฟต์แวร์

ซึ่งความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการและการส่งเสริมการเกษตรจะมีความสำคัญในอนาคตเป็นอย่างมาก

- การบรรยาย หัวข้อ Building an Ecosystem to Enhance Farmer to Farmer Knowledge Exchange and Youth Entrepreneurship: Digital Tools and Technology โดย Dr.Shaikh Tanveer Hossain การถ่ายทอดความรู้จากเกษตรกรสู่เกษตรกร ในประเทศบังกลาเทศ ได้แก่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปราย (รายบุคคล/กลุ่ม) โครงการฝึกอบรม (ภาครัฐ/ภาคเอกชน) การแข่งขันนวัตกรรม การประกวด งานแสดงสินค้าเกษตร และแพลตฟอร์มดิจิทัล (วิดีโอ)

การประสานงานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาครัฐและเอกชนในการสร้างองค์ความรู้และการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมสู่ SFS

Access Agriculture เป็นแพลตฟอร์มวิดีโอใน 6 ภาษาทั่วโลกโฮสต์วิดีโอจากเกษตรกรสู่เกษตรกรมากกว่า 3,902 รายการใน 102 ภาษา และมีการอัปเดตอย่างต่อเนื่องครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ มากมายตั้งแต่พืชผล ปศุสัตว์ การจัดการดิน และน้ำ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หลังการเก็บเกี่ยว ทักษะทางธุรกิจตั้งแต่ปี 2018 เกษตรกรเป็นกลุ่มอาชีพที่มากที่สุดที่ลงทะเบียนผ่านมือถือ

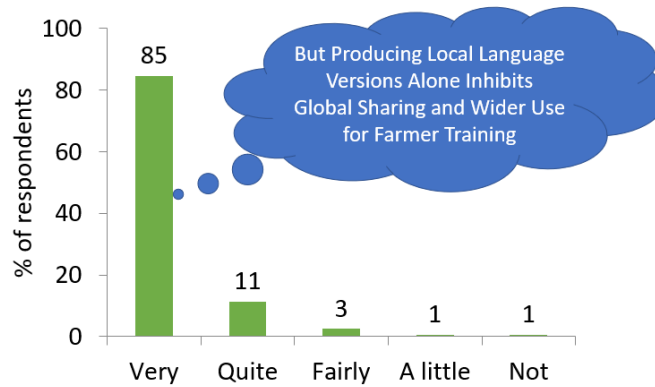
Country	No. of visitors
Bangladesh	26,300
Cambodia	1,300
Fiji	400
India	118,000
Indonesia	3,600
Iran	2,300
Japan	1,900
Lao	300
Malaysia	3,700
Mongolia	80
Nepal	2,900
Pakistan	9,900
Philippines	15,400
Singapore	1,200
South Korea	1,100
Sri Lanka	4,000
Taiwan	1,200
Thailand	2,100
Turkey	4,300
Vietnam	2,200

Asian Visitors to the Access Agriculture Video Platform (2012-2021; n = 220,000)

การพัฒนาสื่อดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จเพื่อการส่งเสริมการเกษตรต้องเน้นที่ผู้ใช้เป็นศูนย์กลางเป็นหลัก ซึ่งการทำสื่อ/องค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ นั้นจำเป็นต้อง เป็นวิดีโอการฝึกอบรมที่เรียบง่าย ผ่านการวิจัยที่น่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

- วิดีโอคุณภาพช่วยให้คนในชนบทสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวกจากภายนอก
- วิดีโอคุณภาพทำให้การเกษตรน่าดึงดูด สนับสนุนการจ้างงานของเยาวชน
- วิดีโอคุณภาพทำให้เกิดการดูซ้ำและการแชร์ข้ามพรมแดน
- วิดีโอคุณภาพดึงดูดบริษัทสื่อและผู้ให้บริการดิจิทัล

Importance of Local Language of Video (n=438)

Video as a tool to enhance farmers' skills and knowledge

A guide for agribusinesses working with smallholder farmers
December 2019

▪ กรณีศึกษาของประเทศสมาชิก (Country Paper)

ประเทศ	กรณีศึกษา
ฟีจี	การส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่เน้นในเรื่องของการอบรม การสาธิต โรงเรียนเกษตรกร
อินเดีย	การส่งเสริมเน้นเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง กลุ่มเกษตรกรผู้รับผลประโยชน์ และโรงเรียนเกษตรกร
อินโดนีเซีย	การส่งเสริมเน้นการเผชิญหน้า การเยี่ยมเยียน และการอบรม
มาเลเซีย	การส่งเสริมการเกษตรเน้นในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
เนปาล	ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการเกษตรกรรม ส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร การจัดเก็บผลผลิต และการเข้าถึงตลาดผลผลิตทางการเกษตร
ปากีสถาน	การส่งเสริมการเกษตรเน้นการฝึกอบรมและการเยี่ยมชม การมีส่วนร่วม การวิจัยระบบการเกษตร แนวทางเฉพาะด้านสินค้าโภคภัณฑ์ การแบ่งปันต้นทุน สถาบันการศึกษา
ฟิลิปปินส์	เน้นการสร้างความสามารถ การฝึกอบรม ความช่วยเหลือด้านเทคนิค การเป็นที่ปรึกษา การศึกษา การวิจัย และพัฒนา
ไต้หวัน	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกลเพื่อการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิต
ศรีลังกา	ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมระบบการปลูกพืชและรูปแบบการปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จัดการศัตรูพืช/วัชพืชแบบบูรณาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีอารักขาพืชที่หลากหลาย การจัดการคลินิกพืช และส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน IPM พร้อมจัดทำแปลงสาธิต
เวียดนาม	เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในแปลงเกษตร เช่น การใช้ระบบเซนเซอร์ การใช้ฟังก์ชันควบคุมอุณหภูมิ แสง ระบบการให้น้ำในโรงเรือน เป็นต้น

▪ การศึกษาดูงานแต่ละแห่ง

จุดที่ 1 UPAZILA AGRICULTURE OFFICE, SAVAR สำนักงานเกษตรซาวาร์ เป็นชุมชนอุปถัมภ์ของเขตธากา ประเทศบังกลาเทศ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร

วิสัยทัศน์ “การผลิตพืชผลที่ยั่งยืนและมีกำไร”

พันธกิจ "การเสริมสร้างความรู้ทางเทคนิคและทักษะของเกษตรกรทุกประเภทโดยการให้บริการส่งเสริมการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล กระจายอำนาจ อิงตามพื้นที่ ตามความต้องการ และบูรณาการ เพื่อให้มั่นใจว่าการผลิตพืชผลจะเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างผลกำไร"

ข้อมูลทางการเกษตรของ Upazila : SAVAR มีพื้นที่ทั้งหมด 28,013 เฮกตาร์ มีประชากร 1,385,910 คน พื้นที่เพาะปลูกพืช 13,585 เฮกตาร์ ครอบครัวเกษตรกรทั้งหมด 38,250 คน ชาย 37,690 คน หญิง 560 คน

จุดที่ 2 กระบวนการฝึกอบรมแบบกลุ่ม และการสาธิต ของสำนักงานเกษตรชวาร์ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมการอบรม จำนวน 25 ราย

จุดที่ 3 แปลงดอกเยอบีร่าของเกษตรกรในพื้นที่ มีการสร้างโรงเรือนด้วยการไม้ไผ่เป็นโครงหลังคาพลาสติก เป็นการใช้วัสดุในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เพื่อลดต้นทุน

จุดที่ 4 แปลงเกษตรผสมผสาน มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นำองค์ความรู้จากงานวิจัยมาปรับใช้ในการจัดการแปลง เน้นการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น

- การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Discussion)
การจัดเตรียมแผนการอบรมระยะสั้น เพื่อเพิ่มผลผลิต โดยให้อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือ โดยมีสมาชิกกลุ่ม GROUP A ได้แก่ TASNEEN (BANGLADESH), HAFIZUR (BANGLADESH), PETAL (INDIA), ARYAL (NEPAL), ERICSON (PHILIPPINES) และ KETSANART (THAILAND) หัวข้อ EXTENSION PLAN FOR POTATO MASS PRODUCTION

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ
 โครงการบูรณาการประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งเป็น

- ประโยชน์ต่อตนเอง
  - ได้เรียนรู้รูปแบบของระบบการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรของประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการฝึกอบรม ปัจจัยความสำเร็จ วิธีการ เทคนิคต่าง ๆ ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่ประสบความสำเร็จ ได้เครือข่ายนักวิชาการจากหลากหลายประเทศ เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
- ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด
  - สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมมาประยุกต์ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการและเกษตรกรต่อไป
- ประโยชน์ต่อสายงานหรือวงการวิชาชีพในหัวข้อนั้น ๆ
  - สามารถนำเทคนิค วิธีการ ในการส่งเสริมของแต่ละประเทศที่ร่วมโครงการไปปรับใช้ในงานส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีของหน่วยงานที่รับผิดชอบให้เหมาะสมได้
- กิจกรรมการขยายผลที่ได้ดำเนินการภายในระยะเวลา 60 วันนับจากวันสุดท้ายของโครงการ
  - การเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมให้แก่ผู้ร่วมงานภายในหน่วยงาน
  - การสอดแทรกทักษะ/วิธีการเลือกใช้เครื่องมือ ในการอบรมเกษตรกรตามภารกิจของหน่วยงาน

- กิจกรรมการขยายผลที่จะดำเนินการภายใน 6 เดือนหลังเข้าร่วมโครงการ

แผนงานกิจกรรม	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
รายงานผลการฝึกอบรมส่งหน่วยงานต้นสังกัด		←→				
เขียนบทความทางวิชาการจากการฝึกอบรมเผยแพร่ในเวปไซต์/สื่อออนไลน์ของหน่วยงาน	←→					
ถ่ายทอดประสบการณ์การฝึกอบรมให้แก่ผู้ร่วมงาน		←→				
ปรับปรุงสื่อ/วิธีการฝึกอบรม				←→		→